

U 63/2022 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) 95/93 muuttamisesta (ns. slot-asetuksen muuttaminen)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 12 päivänä heinäkuuta 2022 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) 95/93 muuttamisesta.

Helsingissä 18.8.2022

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

Viestintäneuvos Emil Asp

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMI-
NISTERIÖ

MUISTIO

EU/2022/0818

18.8.2022

KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI LÄHTÖ- JA SAAPUMISAIKOJEN JAKAMISTA YHTEISÖN LENTOASEMILLA KOSKEVISTA SÄÄNNÖISTÄ ANNETUN NEUVOSTON ASETUKSEN (ETY) 95/93 MUUTTAMISESTA (NS. SLOT-ASETUKSEN MUUTTAMINEN)

1 Ehdotuksen tausta ja tavoite

Euroopan komissio antoi 12. päivänä heinäkuuta 2022 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) 95/93 muuttamisesta (COM(2022) 334 final). Ehdotuksen tavoitteena on varmistaa, että lähtö- ja saapumisaikoja koskeva lainsäädäntökehys on joustava, mikäli epidemiologinen tilanne tai Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa johtaa lentoliikennemäärien voimakkaaseen laskuun.

Ehdotus on annettu Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen (SEUT) 100 artiklan 2 kohdan perusteella.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Neuvoston asetuksella (ETY) 95/93 säädellään lentoyhtiöille jaettavien lähtö- ja saapumisaikojen (ns. slotien) jakamista EU:n lentoasemilla ns. ”käytä tai menetä”-periaatteen mukaisesti. Lentoyhtiön on käytettävä 80-prosenttisesti edellistä kesä- ja talvikautta varten saamansa slotit, jos lentoyhtiö haluaa pitää saamansa oikeudet myös seuraavaa aika-tilukautta varten.

Covid-19-tilanne johti lentoliikenteen voimakkaaseen laskuun, jolloin lentoliikenne oli pahimmillaan vain 10-20 prosenttia normaalitilanteesta. Koska lentoyhtiöt eivät voineet lentää normaalilentoja, tilapäisillä poikkeuksilla 80 prosentin käyttövaatimukseen varmistettiin, että lentoyhtiöt voisivat säilyttää entiset slotinsa, kun palataan takaisin normaalitilanteeseen. Tehdyillä poikkeuksilla slotien käyttövaatimusta on nostettu vaihteittain 0 prosentista 64 prosenttiin. Tilapäiset poikkeukset päättyvät 29.10.2022. Komission toimivalta jatkaa poikkeuksia delegoidulla säädöksellä on päättynyt 21.2.2022, joten komissio ei voi jatkaa poikkeuksia vuoden 2022 kestäväksi taulukautta pidemmälle.

Vaikka lentoliikennemäärät ovat elpyneet ja Eurocontrol ennakoii lentoliikenteen olevan talvikauden 2022 alussa 90% vuoden 2019 tilanteesta, on Covid-19-tilanteen kehittymistä osoittautunut vaikeaksi ennakoida. Lisäksi Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa vaikuttaa lentoliikenteeseen myös siten, että lentokieltojen vuoksi tehdyt uudelleenreititykset voivat vaikeuttaa lähtö- ja saapumisaikojen pitämistä. Asetusehdotuksessa varaudutaan myös tilanteeseen, missä lentoinfrastruktuuri ja lentoyhteydet EU:n ja Ukrainan välillä palautuvat.

Nyt ehdotetulla asetusmuutoksella myönnettäisiin komissiolle tilapäisesti toimivalta mukauttaa 80/20-sääntöä, mikäli epidemiologinen tilanne tai Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa sitä edellyttää. Ehdotuksen mukaan slotien käyttövaatimuksen alentaminen ei ole perusteltua tässä vaiheessa, kun lentoliikenne on elpymässä, vaan komissio voisi tarvittaessa tietyin edellytyksin laskea 80 prosentin vaatimusta 0-70 prosenttiin. Lisäksi seikoissa, joilla slotien käyttämättä jät-

tämistä voidaan perustella, huomioitaisiin edelleen tilanteet, missä viranomaiset asettavat rajoituksia, jotka rajoittavat lentomatkustamista tai merkittävästi vaikeuttavat matkustuskykyä. Hyväksyttävät perustelut liittyvät rajoituksiin, jotka on tehty vastauksena epidemiologiseen tilanteeseen, luonnonkatastrofeihin ja poliittisiin levottomuuksiin, jotka vaikuttavat myös lentokenttiin. Muutoksilla myös selkeytetään ja yhtenäistetään lentoasemien slotien jakamista koordinoivien ns. slot koordinaattoreiden toimintaa poikkeustilanteissa.

3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteeseen

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 100 artiklan 2 kohta. Ehdotukseen sovellettaisiin SEUT 294 artiklan mukaista tavallista lainsäätämisyjärjestystä. Valtioneuvosto pitää ehdotusten oikeusperustaa asianmukaisena.

4 Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksen mukaisella poikkeussäntelyllä turvataan lentoyhtiöiden oikeus saada seuraavaa aikataulukautta varten nykyiset slotinsa, vaikka poikkeusajanjaksolla lennot jäävätkin lentämättä. Näin lentoyhtiöiden ei tarvitse lentää koneita tyhjillään, mikä rasittaisi lentoyhtiöiden taloutta entisestään ja kuormittaisi turhaan myös ympäristöä.

5 Ehdotusten kansallinen käsittely ja käsittely Euroopan unionissa

Valtioneuvoston kirjelmä on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Säädösehdotukset ja kirjeluonnos ovat olleet EU-asioiden komitean alaisen liikennejaoston kirjallisessa menettelyssä 25.-27.7.2022.

Ehdotusten käsittely alkoi neuvoston ilmailutyöryhmässä 26.7.2022 ja jatkuu syyskuussa. Alustavien tietojen mukaan asian käsittelyn olisi määrä edetä neuvoston päätöksentekovaiheeseen pysyvien edustajien komiteassa (Coreper I) mahdollisesti jo syyskuun puolella. Tavoitteena saada ehdotukselle Euroopan parlamentin ja neuvoston hyväksyntä siten, että muutokset tulisivat voimaan 30.10.2022.

6 Ahvenanmaan itsehallinto

Asia kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

7 Valtioneuvoston kanta

Suomi tukee asetusmuutoksessa ehdotettua tilapäisen toimivallan antamista komissiolle lähtö- ja saapumisaikojen 80/20-säännön mukauttamiseen. Suomi pitää tärkeänä varmistaa ennakoitavuus poikkeuksellisissa tilanteissa ottaen huomioon ympäristönäkökohdat. Poikkeuksissa lähtö- ja saapumisaikoja koskeviin sääntöihin tulee huomioida eri toimijoiden tasapuolinen kohtelu, markkinoiden toimivuus sekä mahdollisuus toimia nopeasti poikkeustilanteissa.

Suomi pitää tärkeänä, että ehdotuksessa huomioidaan toimialalla oleva poikkeuksellinen tilanne mm. Ukrainan sodan, pakotteiden ja koronarajoitusten sekä niiden seurausten osalta. Suomi pitää tärkeänä, että asetus saadaan voimaan ennen kuin nykyiset poikkeukset päättyvät.